

bron :

Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen

PB C 317 van 06/11/2000

Advies van het Comité van de Regio's over het "Witboek betreffende milieuaansprakelijkheid"

(2000/C 317/10)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S, gezien het Witboek van de Commissie betreffende milieuaansprakelijkheid (COM(2000) 66 def.);

gezien het besluit van het bureau van 17 november 1999 om overeenkomstig artikel 265, vijfde alinea, van het EG-Verdrag een advies op te stellen en commissie 4 "Ruimtelijke ordening, stadsbeleid, energie, milieu" met de voorbereiding ervan te belasten;

gezien het door commissie 4 op 11 mei 2000 goedgekeurde ontwerpadvies (CDR 13/2000 rev. 1) [rapporteur: de heer McChord (GB/PSE)], heeft tijdens zijn 34 e zitting van 14 en 15 juni 2000 (vergadering van 14 juni) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd.

1. Opmerkingen

1. 1. Het Comité van de Regio's is ingenomen met het onderhavige witboek van de Commissie, waarmee de eerste stap wordt gezet op weg naar een effectieve Europese milieuaansprakelijkheidsregeling, die de belangrijkste habitats een behoorlijke bescherming zal bieden en een flinke bijdrage tot de kwaliteit van het bestaan in de EU zal leveren.

1. 2. Met dit witboek lijkt de Commissie zich te begeven op een van de belangrijkste terreinen van het Vijfde Milieuactie programma waarop tot dusverre nog geen actie was ondernomen. moeten zijn

1. 3. De beoogde aansprakelijkheidsregeling zou breed moeten worden opgezet en tot een betere toepassing van de belangrijkste beginselen op milieugebied (de vervuiler betaalt, preventie en voorzorg) en een betere uitvoering van de bestaande Europese milieuwetten moeten leiden.

1. 4. Het Comité steunt het streven van de Commissie om ervoor te zorgen dat maatregelen worden genomen om het milieu te saneren en te herstellen en de integratie van milieuaspecten in het overige beleid te verbeteren. Een dergelijke omvattende benadering, die kan bijdragen tot eerlijke concurrentievoorwaarden in de interne markt, had er al lang.

1. 5. Het Comité is verheugd dat de Commissie ervoor wil zorgen dat de kosten van het voorkomen en herstellen van milieuschade worden verhaald op degene die voor de schade verantwoordelijk is, en niet ten laste van de belastingbetaler komen. Het is echter gekant tegen het idee van de Commissie om schade die is

ontstaan door een toegestane activiteit die normaal en naar behoren is uitgevoerd, deels te verhalen op de betrokken overheidsinstantie.

1. 6. Het Comité is het met de Commissie eens dat er criteria moeten komen voor (het herstel van) milieuschade en voor het beoordelen van schade aan de biodiversiteit. Het kan zich tevens vinden in de verplichting om de door de vervuiler betaalde compensatie te besteden aan het herstel van het milieu; wel dienen de details van de handhavingsprocedures nog te worden gegeven.

1. 7. Een Europees initiatief is gerechtvaardigd omdat niet alle aspecten van milieuschade door nationale regelgeving worden gedekt. Dit initiatief zou echter beperkt blijven tot een kaderregeling met algemene doelstellingen. Wel acht het Comité het absoluut noodzakelijk dat de lokale en regionale overheden, die vaak als eersten te maken hebben met zowel milieubescherming als milieuschade, bij de concrete tenuitvoerlegging van de voorgestelde kaderregeling worden betrokken, waarbij de lidstaten en de lokale en regionale overheden zelf bepalen op welke manier en met welke middelen zij deze ten uitvoer willen leggen.

1. 8. De beoogde aansprakelijkheidsregeling heeft een "gesloten" toepassingsgebied, dat verband houdt met bestaande EU-milieuwetgeving: verontreiniging van locaties en "traditionele" schade vallen uitsluitend onder de regeling indien ze worden veroorzaakt door een schadelijke of potentieel schadelijke activiteit die door de EU is gereguleerd, en schade aan de biodiversiteit wordt alleen gedekt wanneer die beschermd is in het kader van het Natura 2000-netwerk.

1. 9. Het Comité is ingenomen met het voorstel om de verhaalsmogelijkheden bij milieuschade te verbeteren. Dit is in overeenstemming met het Verdrag van Århus inzake toegang tot informatie, inspraak door de bevolking en mogelijkheid van verhaal in milieuzaken.

1. 10. Wat de algemene economische gevolgen van een EU- milieuaansprakelijkheidsregeling betreft, betekent deze regeling volgens de Commissie niet dat de EU een unilaterale milieubeschermingsnorm invoert, aangezien de meeste OESO-landen al een of andere milieuaansprakelijkheidsregeling hebben. Wel zullen de gevolgen van een aansprakelijkheidsregeling voor economie en milieu nader worden onderzocht; het Comité ziet de resultaten van deze studies met belangstelling tegemoet.

1. 11. Het Comité meent dat een Europese milieuaansprakelijkheidsregeling een essentieel onderdeel uitmaakt van het voor de uitbreiding te ontwikkelen "acquis communautaire" op milieugebied, om eerlijke concurrentievoorwaarden in heel de EU tot stand te brengen.

2. Aanbevelingen

2. 1. Doordat de aansprakelijkheidsregeling deels is gebaseerd op het - nog onvolledige - Natura 2000-netwerk, bestaat het gevaar dat in andere delen van de EU minder goed gezamenlijke actie wordt ondernomen. Met het voorstel zou de druk groter worden om het Natura 2000-netwerk uit te breiden, zodat de aansprakelijkheidsregeling in meer gebieden in de EU effect sorteert.

2. 2. De aansprakelijkheidsregeling voorziet in een wettelijk actiekader. Het Comité pleit voor versterking van de regeling door deze daarnaast ook te laten meetellen bij alle verdere EU- milieumaatregelen, waaronder voorstellen uit hoofde van het Zesde Milieuactieprogramma, en bij herziening van bestaande milieuwetgeving.

2. 3. Het voorstel om bij dekking van schade uit te gaan van een kosten-batenanalyse, zou de nieuwe regeling

ernstig kunnen beperken in haar mogelijkheden om door middel van stimulansen tot de gewenste gedragsveranderingen te komen.

2. 4. De aansprakelijkheidsregeling dekt uitsluitend "significante" schade aan de biodiversiteit; er wordt echter geen definitie van "significant" gegeven. Er moeten procedures komen om schade aan de biodiversiteit te evalueren. De verwijzing naar "significante" schade is ontoereikend en impliceert dat "actiedrempels" worden vastgesteld. Het gevaar dreigt dat dit een zwak systeem wordt, dat zonder extra stimulansen niet serieus genomen wordt.
2. 5. De manier waarop milieuschade wordt beoordeeld en de zwaarte van de bewijslast zijn van cruciaal belang. De concepten "significante schade" en "kosten-batenanalyse" zouden kunnen impliceren dat de te dekken schade aan bepaalde - onaanvaardbare - boven- en ondergrenzen is gebonden. Verder is niet duidelijk welk minimumherstelniveau is vereist.
2. 6. Het feit dat verzekering tegen milieuschade niet verplicht wordt gesteld, zou de nieuwe regeling kunnen beperken in haar mogelijkheden om gedragsveranderingen tot stand te brengen door bepaalde stimulansen te bieden of - zo nodig - volledig herstel van verontreinigde locaties te eisen.
2. 7. Het Comité acht het noodzakelijk dat het bedrag van de schadevergoeding in de voorgestelde risicoaansprakelijkheidsregeling aan een maximum wordt verbonden. Op die manier kan ervoor worden gezorgd dat bedrijven zich op adequate wijze kunnen indekken tegen het risico.
2. 8. Het Comité had liever gezien dat de Commissie niet zozeer voor alleen een flexibel kader had gekozen, maar eerder voor een brede geïntegreerde benadering van het probleem dat door de huidige mazen in de EU-milieuwetgeving wordt veroorzaakt.
2. 9. De EU is overeenkomstig artikel 6 van het EG-Verdrag verplicht om de eisen inzake milieubescherming te integreren "in de omschrijving en uitvoering van het beleid en het optreden van de Gemeenschap". Uit dit verdragsartikel blijkt volgens het Comité duidelijk dat de eisen van de milieuaansprakelijkheidsregeling op alle EU-beleidsterreinen in acht genomen moeten worden. Het Comité wijst er in dit verband op dat verontreinigende activiteiten die niet onder de EU-milieuwetgeving vallen, aan het toepassingsgebied van de aansprakelijkheidsregeling zouden kunnen ontsnappen.
2. 10. Het Comité verzoekt de Commissie haar evaluatie inzake de mogelijke voordelen voor het milieu van integratie van milieuaansprakelijkheid in het overige EU-beleid, met name dat ten aanzien van ondernemingen, onderzoek en ontwikkeling, regionale ontwikkeling en landbouw, te publiceren
2. 11. Het is een goede zaak dat invoering van de aansprakelijkheidsregeling zal samengaan met invoering van verplichte agri-milieucontracten in het gemeenschappelijk landbouwbeleid, die een ondersteunende rol bij de bescherming van de habitats zullen spelen.
2. 12. Een effectieve aansprakelijkheidsregeling zal kandidaat-lidstaten helpen het "acquis communautaire" op milieu- gebied over te nemen en bijdragen tot bescherming van de biodiversiteit, de landschappelijke diversiteit en het milieu in heel Europa.
2. 13. Het Comité maakt zich zorgen over het door derden saneren van verontreinigde locaties die eigendom zijn van lokale of regionale autoriteiten, maar waar deze niets aan hebben gedaan. Het Commissiedocument

geeft geen duidelijk antwoord op de vraag in hoeverre dergelijke locaties hersteld moeten worden en hoe de kosten ervan aan de lokale en regionale overheden zullen worden doorberekend.

2. 14. Tot slot meent het Comité dat beslist onderzocht moeten worden welke gevolgen de aansprakelijkheidsregeling heeft voor genetisch gemodificeerde organismen, gezien de bezorgdheid van de consument over het effect van deze organismen op de gezondheid alsmede de potentiële schade aan de biodiversiteit van de Europese Unie.

Brussel, 14 juni 2000.

De voorzitter van het Comité van de Regio's
Jos CHABERT

Voor vragen en/of opmerkingen over EMIS kunt u mailen naar emis@vito.be

Copyright © [VITO](http://www.vito.be) 10/11/2000

Ontwerp [EMIS](http://www.emis.vito.be).